
Tankar på briggen

Mattie Muppskägg
Kämnärsvägen 4:2098, 22645 Lund
e-post: teirdes [at] gmail.com
tel.no: 073 - 84 36 779

17 november 2008

Innehåll

1	Inledning	3
2	Recension: Atrocity Archives	3
3	Framtiden är nu: kinesisk byggkonst och 90-talets TV-sci-fi	5
4	Recension: Ficciones en los 64 cuadros	7
5	Bonusbrigantin	9

1 Inledning

Här är ett nytt nummer av Tankar från briggen. Det andra i ordningen. Det här numret har fler recensioner än det förra, och, minsann, en gästskribent! Stort tack till Krister Svanlund!

Jag tänker försöka fortsätta recensera en eller flera spanska noveller med anknytning till fantastik och science fiction i varje nummer. I det här numret har en schacknovellsamling blivit läst.

I mina strävanden efter att få tag på spansk Creative Commons-licensierad litteratur har jag fått insikten att den spanska fandom-scenen egentligen har erhållit störst utveckling efter internets inträde i de spanska sf-skribenternas vardag.

Det är förmodligen det som har gjort att det har varit förhållandevis lätt att spåra Creative Commons-licensierat material. Många författare från spanstalande länder har egna hemsidor där de tillgängliggör sina verk, och portalen axxon.com.ar har ett gigantiskt arkiv av science fiction-verk, de flesta skrivna av amatörer, men alla öppna.

Redaktionen har inte lyckats spåra några nya, spännande båtmysterier, anknutna till Evert Taube eller annorstädes. Om någon av läsarna skulle råka ha något sådant på lager, tar jag tacksamt emot. De gamla tidernas segelfartyg har trots allt en förunderlig charm över sig.

Nu, över till huvudakterna!

—*Kaptenskan*

2 Recension: Atrocity Archives

Atrocity Archives är en på ytan sci-fi liknande bok som kanske mer skulle passa in under fantasy. Boken är skriven av *Charles Stross* och utgavs först av Golden Gryphon Press, 2004, i Storbritannien.

Recensionen är skriven av Krister Svanlund.

Tänk om H.P. Lovecraft hade rätt, att vår värld är mycket mer än det vi ser, att det bortom vår lilla avsidiga hörn av galaxen finns varelser som skulle ge vem som helst mardrömmar, vars mest lättförståeliga syfte är att komma hit och äta våra hjärnor. Och tänk sedan vad världens myndigheter hade

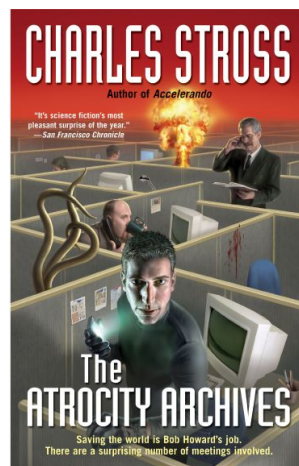
varit tvungna att göra för att hålla denna kunskap borta från allmänheten. Fel matematisk formel, eller en krets konstruerad på ett visst sätt kan ha förödande konsekvenser.

Atrocity Archives är en på ytan sci-fi liknande bok som kanske mer skulle passa in under fantasy. Huvudrollen och tillika berättaren är Bob Howard, en tvångsrekryterad it-support på den brittiska superhemliga säkerhetsorganisationen "The Laundry". Det hela börjar med en ytterst (bokstavligt) blöt kväll när Bob, mot bättre vetande, tagit på sig att gör lite fältarbete som omväxling och finner sig själv ståendes i ett buskage väntandes på att den sista kontorsarbetaren ska gå hem. Efter detta första uppdrag så rullar det på och som

nybliven fält agent för "The Laundry" handskas Bob med inkompetenta medarbetare, meningslösa internutbildningar och byråkratiska chefer vars mål här i livet är att vartenda pappersklips ska faktureras till rätt avdelning. Men när Mo, under ett rutinuppdrag i USA, blir involverad börjar allt gå lite snedare. Snart visar det sig att en överlevande falang av SS av någon anledning försöker öppna en portal till ett annat universum och Bob finner sig bläddrande igenom "The Atrocity Archives".

Bob börjar som en ganska vanlig kontorsarbetare vars arbete består i att hålla mer eller mindre föråldrade datorsystem vid liv samtidigt som han måste hålla sig ur vägen för sina chefer. Eftersom tiden passerar går Bob från att vara en cynisk sysadmin till en kunnig fältagent som alltid är redo med sin handdator. Men under hela historiens gång behåller ändå Bob sitt rebelliska sinne och hans okunnighet används ofta som en anledning att förklara tekniken bakom magin.

Själva boken är uppdelad i två historier, eller en huvudhistoria och en efterföljande novell skulle jag nog kalla det. Medan den första beskriver hur Bob blir en fältagent så handlar den andra om ett väldigt intressant fall som

Figur 1: *

Omslaget till *Atrocity Archives*, hämtat från antipope.org, tillika författarens blogg och hemsida.

till viss del kan ses som en kritik på övervakningssamhället i Storbritannien idag. Trots att novellen är skriven innan 2001 så kan man fortfarande tolka in väldigt mycket om terrorhotet i båda novellerna och enligt eftertexterna så skulle det ursprungligen också varit en väldigt välkänd terrorgrupp med, men som efter 9/11 ströks av förklarliga anledningar.

Boken är skriven på ett väldigt lustigt sätt med diverse dator- och nördskämt instoppade. Dom flesta säkert kan förbise dom men är man lite kunnig på området så är det onekligen väldigt rolig läsning. Vad gällande budskap så handlar boken mycket om samhällets behov av att kontrollera farliga saker, och vad gällande *The Concrete Jungle*, den andra delen av boken, så handlar den om övervakningssamhället, vad som skulle kunna gå fel om tekniken som finns för att skydda oss används i andra syften, vare sig det är externa krafter, så som hackers eller om det är från insidan.

Min personliga åsikt är att det här är en bok som måste läsas av alla som gillar Charles Stross, helst av alla andra också. Gillar man datorer, Cthulhu eller hemliga statliga organisationer så kommer man antagligen gilla den här boken också.

3 Framtiden är nu: kinesisk byggkonst och 90-talets TV-sci-fi

The delisquescent "demolition" of Bloorvoor occurred perfectly, rendering the district featureless. All the condo nodes and vacuoles awaited reincorporation into the new buildings. /.../ The senstrate began to seethe and churn, tossing out irregular whips and tendrils and geysers. Condo nodes bobbed about like sailboats in a typhoon. I could barely imagine the ride the inhabitants were getting[.]

– Paul di Filippo, *iCity*, 2008

Texten nedan är skriven av sjörövaren Mattie Muppskägg.

Jag hade nyligen turen att få åka till Kina som svensk ungdomsrepresentant till en lite större konferens om urbanisering anordnad av FN. Själva uppdraget var intressant på sitt sätt. Mycket seminarier, lite tillställningar, ganska mycket gående, och mycket prat. Exhibitioner så klart.

I utställningscentret hade värdlandet Kina tagit sig utrymmet att i mångfaldiga ordalag presentera sina städer och regioner. Fokusen låg på konfe-

rensens tema: hur städer kan miljöanpassa sig, vad som blir de ekonomiska och sociala konsekvenserna (bara positiva så klart), och varför det är viktigt att man miljöanpassar sig.

Därmed inte sagt att många andra borgmästare, däribland Malmös egen Ilmar Reepalu, inte också tog möjligheten att breda ut sig lite.

Den kinesiska byggnadskonsten är i allt som spelar roll mycket grandios. Officiella byggnader är gigantiska. Första gången jag såg expocentret (som för övrigt byggts särskilt för den här konferensen) tänkte jag "*the future is now*". Stora, grå, inglasade. Rymligheten påminde snarast om stora fält, en prärie under hösten.

Storleken på kinesiska byggnader går igen på andra håll. Precis framför mitt hotell låg ett kinesiskt stadsplanerarkontor, vars inglasade och präktiga ingång såg både modern, lite kall, och mycket estetisk ut. Den veckan jag var där

hade

den vackra parken som låg framför byggnationen utsmyckats med en stor röd halvbåge, där veckans huvudevenemang (FN-konferens om urbanisering) proklamerades.

Varenda byggnad jag såg, med deras storslagna fasader och uppennbart luftigt framtidsliknande inren, tänkte jag osynt på science fiction-

serien *Welcome to Paradox*. Serien, som producerades för Sci-Fi Channel i mitten av 1990-talet, har rönt oförtjänt dålig uppmärksamhet.

Serien består av 13 fristående avsnitt, alla filmatiseringar av tänkvärda sf-noveller. Det gör att man till viss del förstår hur de stundtals komplicerade filosofiska resonemangen (hos bland annat James Tiptree Jr.) inte kunde ha gått hem hos kanalens publik. Den enda kommersiella DVD-utgåva av serien som finns har givits ut i Australien. Utbudet på diverse öppna torrent-trackers är också knapert. Den är helt enkelt svår att få tag på!

Byggnaderna i *Welcome to Paradox* skriker av framtid. Ingen invånare i staden Betaville, där samtliga avsnitt utspelar sig, har mindre än 100 m² levnadsyta. Jag reserverar mig för ett par möjliga undantag.

Avsnitten präglas av stora trädgårdar, gigantiska villor, glas, luft och ljus och värme. Vattenfall är ett inte helt ovanligt inslag i Betavillebornas

Obetald textreklam:

Ni har väl inte missat

ALCOCON 3, 24-26 april 2009

i Göteborg

<http://www.clubcosmos.net/Alcocon3/>

vardag.

I Kina bor befolkningen ofta ganska trångt. Studenter lever till exempel ofta i studentboenden där så många som sex kineser går in i ett sovrum. Det är främst de officiella, statliga byggnaderna som ges mycket plats på höjden, bredden och djupet.

Betavilles rymlighet har dock förmodligen andra orsaker än en centralstyrd stat med tokbra ekonomisk utveckling. Den är svårare att förklara. När serien gjordes torde det ha stått helt klart att befolkningstillväxten ökade. 2007 uppskattade U.S. Census Bureau att världens befolkning 2050 ska ha ökat till dryga 9,7 miljarder.

Det står i bjärt kontrast till den rymlighet man upplevde i skapandet av en av de bättre science fiction-produktioner för TV jag sett. Kanske fanns det på 90-talet en tro på framtiden vi sällan ger det cred för.

4 Recension:

Ficciones en los 64 cuadros

Ficciones en los 64 cuadros är en novellsamling sammanställd av *Sergio Gaut Vel Hartman*. Den är utgiven vid *Instituto Movilizador de Fondos Cooperativos C.L.*, 2004, i Argentina. Man kan besöka förlaget på webbadressen www.imfc.com.ar

Recensionen är skriven av Amelia Andersdotter.

Ficciones en los 64 cuadros handlar om schack. Sammanlagt elva noveller och uppsatser relaterade till schack finns publicerade i boken, exkluderat den matnyttiga inledningen med schackhistoria av Sergio Gaut Vel Hartman.

Novellerna skiftar från att handla om schackspelare som maniskt analyserar sina partier, till rent fantastiska berättelser om schackspel med Gud via en uråldrig antenn i trä undangömd på ett berg någonstans i Främre Asien.

I boken ryms också ett mord, samt en förteckning av schackets betydelse i Jorge Luis Borges verk.

De berättelser jag fastnar mest för när jag läser boken är *Caballo de Dios* av Eduardo A. Sánchez och *El decimoquinto movimiento* av César Mallorquí.

Båda är förhållandevis sentida, födda 1953 och -60, och fortfarande aktiva som spanska skribenter och journalister.

Caballo de Dios handlar om en två utsända från den internationella organisationen för astronomer som ska undersöka en konstig sak som spårats

till Iran. De är två specialister, en i astrofysik och en i persiska språk, ger sig iväg för att besöka den underliga tingesten, men finner istället vad som verkar vara en uråldrig antenn gjord helt i trä.

Vid antennen bor en mycket gammal man och hans familj. I mötet med den gamla mannen får de reda på att antennen är en direktlänk till Gud. Genom antennen har ett flera generationer långt schackparti, 1425 år mer exakt, utspelat sig genom interstellär korrespondens.

Berättelsen är ganska kort, och avslutningen elegant. Korrespondenschacket får ett abrupt slut när Gud, som borde ha dragit sin springare framåt, faller ur antennens uppfångstområde. Det står klart att bara en astrofysiker vid ett sådant tillfälle kan avhjälpa situationen.

El decimoquinto movimiento handlar istället om en lovande ung schacktalang, som tagit världen med storm och vunnit mot de bästa. När han en dag besöks av en mystisk kvinna, Lucretia, som säger sig vara en stor beundrare av schack och då särskilt hans eget, utvecklar sig en rad livsavgörande händelser för honom.

Figur 2: *

Omslaget till *Ficciones en los 64 cuadros*, hämtat från internet (googla!). Boken finns på Lunds stadsbibliotek, för den intresserade.

Han får reda på att hon är från en mycket gammal släkt, som tillsammans med en annan släkt har haft ett generationer långt schackparti. I partiet, vars villkor är konstruerade så att släkterna inte ska hamna i blodiga fysiska vendettan utan en gång för alla bestämma vem som är överlägsen den andre, får bara ett drag vart femtionde år utföras.

Jorge Acevedo Suárez, den unge talangen, har lejts för att hjälpa till med utförandet av det femtionde.

Men när Lucretia betalar honom en stor summa pengar i förskott för hans hjälp, och sedan försvinner spårlöst från jordens yta, hamnar Jorge i limbo. Besatt av hur det nästan tusenåriga partiet kan ha utspelat sig stänger han in sig i sitt hem, fast besluten att rekonstruera partiet. Det visar sig vara omöjligt.

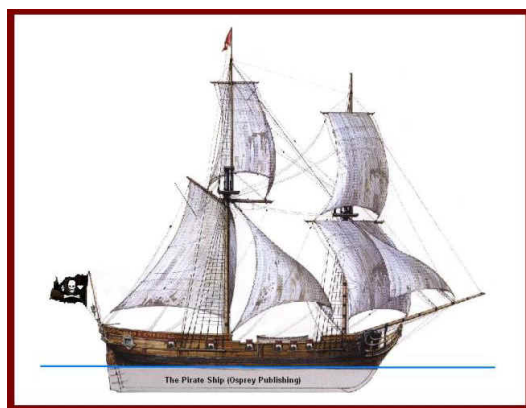
Då Lucretia efter flera år kontaktar honom igen, hamnar han som åskådare

för ett schackparti där en vacker, talangfull östeuropeiska enkelt vinner över sin motståndare på brädet.

Först när Jorge och den unga östeuropeiskan har bildat familj får berättelsen sin klara utgång.

Hela Ficciones är en klart behaglig samling noveller. Till skillnad från den pulp jag recenserade i förra numret av Tankar från briggen, kan nog den här boken rikta sig till en mer skönlitterärt inspirerad publik.

5 Bonusbrigantin

Figur 3: Brigantinen är likt briggen en tvåmastad skuta, men som man lätt kan se är masterna lite annorlunda riggade. Den aktere masten är, till skillnad från briggens råsegel, riggad med ett så kallat gaffelsegel.